

Sygn. akt I NO 35/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Czajkowski (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk (sprawozdawca)

SSN Leszek Bosek

w sprawie z odwołania S. E. R.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 20 listopada 2018 r.

w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na siedem stanowisk sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w B., ogłoszonych w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. 274,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 9 maja 2019 r.

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Uchwałą nr [...] z dnia 20 listopada 2018 r. Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na siedem stanowisk sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w B., ogłoszonych w Monitorze Polskim z 2018 r. pod poz. 274: przedstawiono Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o J. S. C., A. D., X. X., M. K.-B., S. E. S.-O., A. T.-W. i J. M. W. do pełnienia urzędu na siedem stanowisk sędziego sądu

okręgowego w Sądzie Okręgowym w B., nie przedstawiono Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie K. M. B., S. M. D.-Ż., E. M. G., J. E. J., M. J. J.-K., M. M., A. J. M., A. K. M.-S., K. P., P. P., I. P.-S., S. E. Y., B. A. R., S. E. R., oraz A. M. S. do pełnienia urzędu na siedem stanowisk sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w B..

W uzasadnieniu uchwały Krajowa Rada Sądownictwa wskazała, że na siedem stanowisk sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w B., ogłoszonych w Monitorze Polskim z 2018 r. pod poz. 274, zgłosili się: K. M. B. - sędzia Sądu Rejonowego w B., J. S. C. - sędzia Sądu Rejonowego w B., S. M. D.-Ż. - sędzia Sądu Rejonowego w B., A. D. - sędzia Sądu Rejonowego w B., X. X. - sędzia Sądu Rejonowego w B., E. M. G. - sędzia Sądu Rejonowego w B., M. G.-J. - sędzia Sądu Rejonowego w B., J. E. J. - sędzia Sądu Rejonowego w B., M. J. J.-K. - sędzia Sądu Rejonowego w B., M. K.-B. - sędzia Sądu Rejonowego w B., M. M. - sędzia Sądu Rejonowego w B., A. J. M. - sędzia Sądu Rejonowego w B., A. K. M.-S. - sędzia Sądu Rejonowego w B., K. P. - sędzia Sądu Rejonowego w M., P. P. - sędzia Sądu Rejonowego w Ś., I. P.-S. - sędzia Sądu Rejonowego w I., S. E. Y. - sędzia Sądu Rejonowego w Ś., B. A. R. - sędzia Sądu Rejonowego w B., S. E. R. - sędzia Sądu Rejonowego w B., A. M. S. - sędzia Sądu Rejonowego w B., S. E. S.-O. - sędzia Sądu Rejonowego w B., A. T.-W. - sędzia Sądu Rejonowego w B., J. M. W. - sędzia Sądu Rejonowego w B.. W związku z cofnięciem zgłoszenia przez M. G.-J. Krajowa Rada Sądownictwa uchwałą nr [...] z dnia 13 czerwca 2018 r. umorzyła postępowanie wszczęte w sprawie jej zgłoszenia.

W celu przygotowania sprawy do rozpatrzenia na posiedzeniu Krajowej Rady Sądownictwa, Wiceprzewodniczący Rady wyznaczył zespół, zawiadomił Ministra Sprawiedliwości o jego powołaniu oraz o sprawach indywidualnych przekazanych zespołowi w celu przygotowania ich do rozpatrzenia na posiedzeniu Rady. Minister Sprawiedliwości nie przedstawił opinii w trybie art. 31 ust. 2b ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz.U. z 2018 r., poz. 389 ze zm.; dalej cyt. jako ustawa o KRS).

Podczas posiedzenia 19 listopada 2018 r. zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa omówił wszystkich kandydatów biorących udział w konkursie,

stwierdził, że zgromadzone materiały są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie, odbył naradę i przeprowadził głosowanie. Podczas głosowania członkowie zespołu oddali głosy w sposób następujący: na K. M. B. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 3 głosy „wstrzymujące się”, na J. S. C. oddali 3 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw” ani „wstrzymujących się”, na S. M. D.-Ż. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 3 głosy „wstrzymujące się”, na A. D. oddali 3 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw” ani „wstrzymujących się”, na X. X. oddali 3 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw” ani „wstrzymujących się”, na E. M. G. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 3 głosy „wstrzymujące się”, na J. E. J. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 3 głosy „wstrzymujące się”, na M. J. J.-K. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 3 głosy „wstrzymujące się”, na M. K.-B. oddali 3 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw” ani „wstrzymujących się”, na M. M. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 3 głosy „wstrzymujące się”, na A. J. M. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 3 głosy „wstrzymujące się”, na A. K. M.-S. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 3 głosy „wstrzymujące się”, na K. P. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 3 głosy „wstrzymujące się”, na P. P. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 3 głosy „wstrzymujące się”, na I. P.-S. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 3 głosy „wstrzymujące się”, na S. E. Y. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 3 głosy „wstrzymujące się”, na B. A. R. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 3 głosy „wstrzymujące się”, na S. E. R. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 3 głosy „wstrzymujące się”, na A. M. S. nie oddali głosów „za” ani „przeciw”, oddając 3 głosy „wstrzymujące się”, na S. E. S.-O. oddali 3 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw” ani „wstrzymujących się”, na A. T.-W. oddali 3 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw” ani „wstrzymujących się”, wreszcie na J. M. W. oddali 3 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw” ani „wstrzymujących się”.

W wyniku powyższego głosowania zespół przyjął stanowisko o rekomendowaniu Krajowej Radzie Sądownictwa na siedem wolnych stanowisk sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w B., objętych niniejszym konkursem: J. S. C., A. D., X. X., M. K.-B., S. E. S.-O., A. T.-W. i J. M. W..

Przedstawiając powyższe, zespół kierował się dyspozycją art. 35 ustawy o

KRS, zgodnie z którym, jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, zespół opracowuje listę rekomendowanych kandydatów, przy ustalaniu kolejności na liście kierując się przede wszystkim oceną ich kwalifikacji, a ponadto uwzględniając doświadczenie zawodowe, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów.

W uzasadnieniu stanowiska zespół członków Krajowej Rady Sądownictwa podkreślił, że rekomendowani kandydaci spełniają przesłanki powołania na stanowisko sędziego sądu okręgowego, w szczególności posiadają wysokie kwalifikacje, odpowiadające wymogom orzekania w sądzie tego szczebla.

Podejmując zaskarżoną uchwałę, Krajowa Rada Sądownictwa wzięła pod uwagę, że wszyscy kandydaci spełniają wymagania ustawowe, określone w art. 63 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (jednolity tekst obowiązujący w dacie rozstrzygnięcia przez Krajową Radę Sądownictwa - Dz.U. z 2018 r., poz. 23 ze zm., dalej cyt. jako Pusp).

Dokonując oceny kandydatów, Rada kierowała się także kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 ustawy o KRS, w tym: ocenami kwalifikacyjnymi, doświadczeniem zawodowym, dorobkiem naukowym kandydatów, opiniami przełożonych, rekomendacjami, publikacjami oraz uzyskanym poparciem środowiska sędziowskiego.

Rada uwzględniła również informację Prezesa Sądu Okręgowego w B., przekazaną do Biura Krajowej Rady Sądownictwa w piśmie z 14 listopada 2018 r., o planowanym rozmieszczeniu siedmiu wolnych stanowisk sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w B., objętych konkursem, do wydziału cywilnego (dwa stanowiska), do wydziału karnego (jedno stanowisko) i do wydziału cywilnego rodzinnego (trzy stanowiska).

Po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy Krajowa Rada Sądownictwa uznała, że Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej zostanie przedstawiony wniosek o powołanie J. S. C., A. D., X. X., M. K.-B., S. E. S.-O., A. T.-W. i J. M. W. do pełnienia urzędu na siedem stanowisk sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w B..

Przy podejmowaniu decyzji Krajowa Rada Sądownictwa kierowała się ocenami kwalifikacyjnymi oraz doświadczeniem zawodowym. J. S. C., A. D., X. X., Pani M. K.-B., S. E. S.-O., A. T.-W. i J. M. W. posiadają wysokie kwalifikacje merytoryczne i rozległą wiedzę specjalistyczną, znajdujące odzwierciedlenie w pozytywnych ocenach sędziów wizytatorów i opiniach służbowych na temat ich pracy, a także odpowiednie doświadczenie życiowe i zawodowe, co uzasadnia przedstawienie ich Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do powołania na siedem wolnych stanowisk sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w B., objętych niniejszym konkursem.

Krajowa Rada Sądownictwa uwzględniła doświadczenie zawodowe i kwalifikacje pozostałych uczestników tego postępowania nominacyjnego.

Oceniając pozostałych kandydatów biorących udział w konkursie Krajowa Rada Sądownictwa uwzględniła ich doświadczenie i kwalifikacje zawodowe i, mając je na uwadze, uznała, że nie wypełniają oni kryteriów wyboru, ocenianych łącznie, w stopniu uzasadniającym przedstawienie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosków o ich powołanie w tym konkursie.

Uchwałą Krajowej Rady Sądownictwa nr [...] z dnia 6 listopada 2018 r. zaskarżyła kandydatka na stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w B., Pani Sędzia S. R., w całości, wnosząc o jej uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia Krajowej Radzie Sądownictwa. W odwołaniu sformułowała pod adresem zaskarżonej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa następujące zarzuty. W pkt 1-szym *petitum* autorka odwołania podniosła zarzut naruszenia cyt. „art. 42 ust. 1 w związku z art. 35 ust. 2 oraz art. 33 ust. 1 w związku z art. 37 ust. 1 ustawy o KRS, przez nienależyte wyjaśnienie w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały kryteriów, którymi Krajowa Rada Sądownictwa kierowała się przy podejmowaniu decyzji o wyborze najlepszego kandydata, nie kierowania się podczas rozpatrywania kandydatur jakimikolwiek kryteriami znanymi ustawie, co uniemożliwia dokonanie rzetelnej kontroli prawidłowości rozumowania Krajowej Rady Sądownictwa prowadzącego w ostateczności do podjęcia zaskarżonej uchwały w sposób sprzeczny z prawem, a co w oczywisty sposób miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, gdyż kandydaci powinni zostać ocenieni według jednolitych, przejrzystych kryteriów

znajdujących oparcie w przepisach ustawowych, które to kryteria powinny zostać szczegółowo omówione w uzasadnieniu uchwały, w sposób pozwalający na ich odtworzenie i kontrolę”, precyzując ten zarzut w lit. a-c tego punktu. W pkt. 2-gim *petitum* autorka odwołania zarzuciła zaskarżonej uchwale naruszenie cyt. „art. 33 ust. 1 oraz art. 35 ust. 1 ustawy o KRS, przez podjęcie rozstrzygnięcia cechującego się dowolnością, bez wszechstronnego wyjaśnienia sprawy, a także bez przedstawienia na posiedzeniu w dniu 20 listopada 2018 r. przez Członka Zespołu wszystkich istotnych okoliczności sprawy dotyczących odwołującej się”, precyzując ten zarzut w lit. a-b. W pkt 3-cim odwołania sformułowany został zarzut naruszenia cyt. „art. 32 ust. 1 i 60 Konstytucji RP przez nierówne traktowanie kandydatów i podawanie nieprawdziwych informacji w trakcie trwania postępowania konkursowego i posiedzenia Rady w dniu 20 listopada 2018 roku i wzięcia pod uwagę podczas posiedzenia Rady, iż są 2 miejsca w pionie karnym i 5 miejsc w pionie cywilnym, podczas gdy w trakcie postępowania konkursowego, a także z pisemnego uzasadnienia uchwały wynika, że jest jedynie jedno miejsce w pionie karnym, i wzięcia pod uwagę dwóch kandydatów z pionu karnego, którzy nie mają żadnego doświadczenia zawodowego w pionie cywilnym”.

W odpowiedzi na odwołanie datowanej na dzień 18 lutego 2019 r. Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa wniósł o oddalenie odwołania w całości, jako pozbawionego uzasadnionych podstaw.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Odwołanie Pani Sędzi S. R. podlegało oddaleniu jako niezasadne.

Przed przystąpieniem do szczegółowej analizy wyartykułowanych w odwołaniu skarżącej zarzutów skierowanych przeciwko uchwale Krajowej Rady Sądownictwa z nr [...] z dnia 20 listopada 2018 r. należało przedstawić kilka uwag o charakterze bardziej ogólnym, a dotyczących samego charakteru modelu sądowej kontroli uchwał Krajowej Rady Sądownictwa podejmowanych w związku z realizowaniem przez Radę konstytucyjnego uprawnienia do przedstawiania Prezydentowi RP kandydatów na urzędy sędziowskie (art. 179 Konstytucji RP). W judykaturze najwyższej instancji sądowej przyjmuje się, że kognicja Sądu

Najwyższego do oceny uchwał Krajowej Rady Sądownictwa obejmuje „wyłącznie badanie czy uchwała nie pozostaje w sprzeczności z prawem. Oznacza to, że Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kandydata na sędziego, a tym bardziej jego kontrkandydatów, [...] kontrola Sądu Najwyższego obejmuje ocenę czy Rada przestrzegała w danym postępowaniu jednolitych kryteriów oceny kandydata i procedur postępowania związanych z oceną kandydatury [...] badając zasadność odwołania [Sąd Najwyższy], jest władny przeprowadzić kontrolę w zakresie ustalenia czy w postępowaniu przed Radą nie doszło do naruszenia praw i wolności obywatelskich, w tym prawa do równego (na jednakowych zasadach) dostępu do służby publicznej gwarantowanego przez art. 60 Konstytucji RP. W postępowaniu odwoławczym istnieje więc możliwość oceny czy Rada w odniesieniu do wszystkich uczestników procedury nominacyjnej (kandydatów do objęcia wakującego stanowiska sędziowskiego) zastosowała przejrzyste, jednolite i sprawiedliwe kryteria selekcyjne” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17, LEX nr 2350660). W jednolitym orzecznictwie Sądu Najwyższego uznaje się także, że ocena doboru kryteriów oraz znaczenie przywiązywane do poszczególnych kryteriów przy ocenie kandydatów na stanowiska sędziowskie pozostają poza zakresem kompetencji Sądu Najwyższego do kontroli zgodności uchwał Rady z prawem (art. 44 ust. 1 ustawy o KRS), chyba że naruszają podstawowe zasady prawne lub opierają się na zastosowaniu niedozwolonych kryteriów oceny (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09, OSNP 2011 nr 13-14, poz. 196; z dnia 17 sierpnia 2010 r., III KRS 6/10, OSNP 2012 nr 1-2, poz. 25; z dnia 5 sierpnia 2011 r., III KRS 10/11, LEX nr 1001316; z dnia 5 sierpnia 2011 r., III KRS 11/11, LEX nr 1001318; z dnia 20 września 2011 r., III KRS 13/11, LEX nr 1001319; z dnia 15 grudnia 2011 r., III KRS 12/11, LEX nr 1106742).

Określając zakres kompetencji kontrolnych Sądu Najwyższego w związku z rozpoznawaniem odwołań od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa nie wolno tracić z pola widzenia i abstrahować od konstytucyjnego usytuowania oraz roli tego szczególnego organu w systemie trójpodziału władzy. Należy podkreślić, że prawo poddania sądowej kontroli szczególnej, ustrojowej decyzji o przedstawieniu kandydatów na sędziów nie ma charakteru konstytucyjnego, lecz wynika wyłącznie

z ustawy zwykłej. Tymczasem ustrojodawca właśnie Krajowej Radzie Sądownictwa przyznał wyłączną kompetencję do przedstawiania Prezydentowi RP kandydatów na sędziów (art. 179 Konstytucji RP). Z Konstytucji wyraźnie przebija silna, wręcz nadrzędna pozycja Krajowej Rady Sądownictwa w zakresie sprawowania konstytucyjnej pieczy nad ustrojem wymiaru sprawiedliwości w odniesieniu do sądów i sędziów (art. 186 ust. 1 Konstytucji RP). Należy także zwrócić uwagę na to, że w zakresie wyłącznego uprawnienia do przedstawiania Głowie Państwa kandydatów na sędziów, pozycja Krajowej Rady Sądownictwa jest o tyle wyjątkowa, że ustrojodawca nie przewidział jakichkolwiek „ogniw pośrednich” pomiędzy Prezydentem RP a Krajową Radą Sądownictwa w tym sensie, że przedstawianie wniosków o powołanie sędziów odbywa się bez jakiegokolwiek dodatkowego „filtra” normatywnego przewidzianego przez ustawę zasadniczą (brak przewidzianego przez Konstytucję RP etapu postępowania odwoławczego). Brzmienie przepisu art. 179 Konstytucji RP podkreśla silną, autonomiczną pozycję Rady. Powyższe argumenty należy mieć na uwadze przy określaniu zakresu dopuszczalnej kontroli sądowej konstytucyjnych uprawnień Krajowej Rady Sądownictwa sprawowanej przez Sąd Najwyższy, kontroli - jeszcze raz należy to wyraźnie powiedzieć - nieprzewidzianej przez Konstytucję RP. Jeżeli więc za punkt wyjścia dla oceny przewidzianego przez ustawę zwykłą modelu kontroli kompetencji ustrojowych Krajowej Rady Sądownictwa przyjąć konstytucyjne usytuowanie i kompetencje Rady w relacji do Prezydenta RP (a jest rzeczą niepodlegającą jakiegokolwiek dyskusji, że w procesie wykładni na pierwszy plan wysuwa się tu regulacja konstytucyjna, bowiem niedopuszczalne jest ograniczanie czy modyfikowanie kompetencji przyznanych określonemu organowi konstytucyjnemu przez ustrojodawcę w drodze ustaw zwykłych), to należy uznać, że wprowadzony przez ustawę zwykłą model kontroli sądowej konstytucyjnych kompetencji Krajowej Rady Sądownictwa, nieposiadający żadnego wyraźnego oparcia w ustawie zasadniczej, powinien być w praktyce kształtowany - uwzględniając treść nadrzędnej regulacji konstytucyjnej - w sposób maksymalnie restryktywny i ograniczać się do kontroli zaskarżonej uchwały z punktu widzenia jej ewentualnej sprzeczności z prawem (art. 44 ust. 1 zd. pierwsze ustawy o KRS). Z takim sposobem myślenia o kompetencjach ustrojowych Krajowej Rady

Sądownictwa w zakresie procesu nominacyjnego sędziów harmonizuje stanowisko najwyższej instancji sądowej zgodnie z którym „[o]cena przydatności kandydata należy do Rady, a jeżeli została dokonana przy pomocy właściwych kryteriów i nie doszło do naruszenia przepisów postępowania mogących mieć wpływ na jego wynik, to Sąd Najwyższy jedynie sprawdza, czy przy użyciu tych kryteriów Rada nie przekroczyła granic swobodnego uznania” (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2012 r., III KRS 17/12, OSNP 2013 nr 15-16, poz. 194).

Do zarzutów oznaczonych w *petitum* odwołania jako pkt 1 lit. a i c należało odnieść się łącznie, bowiem ich wspólnym mianownikiem jest kwestionowanie prawidłowości motywów zaskarżonej uchwały (choć autorka odwołania w tych zarzutach nie wskazuje na żadne przepisy normujące wymogi stawiane uzasadnieniu uchwał Krajowej Rady Sądownictwa, ograniczając się do podniesienia zarzutu, że doszło do naruszenia przepisów normujących zasady i tryb postępowania konkursowego przed Radą). W zarzucie oznaczonym jako pkt 1-szy lit. a autorka odwołania podniosła, że zaskarżona uchwała narusza art. 42 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 2 oraz art. 33 ust. 1 w zw. z art. 37 ust. 1 ustawy o KRS, przez cyt. „niewskazanie przyczyn, dla których Rada zdecydowała się przedstawić z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w B. kandydatów, którzy uzyskali zdecydowanie niższe poparcie Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Okręgu Sądu Apelacyjnego w [...] w porównaniu do odwołującej się, a także brak lub niższe poparcie Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...], podczas gdy wybranie kandydata, który otrzymał niższe poparcie środowiska sędziowskiego musi być podyktowane dobrem wymiaru sprawiedliwości i przekonująco uzasadnione”. Jak wskazano powyżej, problematyka oceny doboru właściwych kryteriów oceny kandydatów oraz znaczenia przywiązywanego do poszczególnych kryteriów przy ocenie kandydatów na stanowiska sędziowskie należy do autonomicznego imperium Krajowej Rady Sądownictwa i pozostaje poza zakresem kompetencji kontrolnych Sądu Najwyższego rozpoznającego odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa. Pogląd ten trzeba odnieść także do kwestii znaczenia przywiązywanego przez zaskarżoną uchwałę Krajowej Rady Sądownictwa do wzmiankowanej oceny tzw. poparcia środowiskowego. Powołane powyżej,

ustabilizowane poglądy najwyższej instancji sądowej, w myśl których ocena merytoryczna kandydatów uczestniczących w postępowaniu konkursowym na wolne stanowiska sędziowskie nie należy do Sądu Najwyższego rozpoznającego odwołania od uchwał Krajowej Rady Sądownictwa w zasadzie zwalniają Sąd Najwyższy od ustosunkowywania się do zarzutu nawiązującego w gruncie rzeczy do niewłaściwego uwzględnienia przez Radę wyników głosowania środowiskowego (tzw. „opinii środowiskowej”). Odnosząc się do twierdzenia odwołującej się, że Krajowa Rada Sądownictwa nie wskazała przyczyn, dla których nie przedstawiła wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w B. z najsilniejszym poparciem środowiskowym, wypada wskazać, że konstytucyjnie umocowany do przedstawiania Prezydentowi RP kandydatów na sędziów organ odniósł się w pisemnych motywach uchwały do tzw. oceny środowiskowej. Przyjął, że cyt. „nie w każdym przypadku odzwierciedla [on] poziom posiadanych kwalifikacji, wynikający z innych dokumentów zgromadzonych w toku tego postępowania [...] w konsekwencji poziom poparcia środowiskowego nie był kryterium decydującym o wyborze najlepszych kandydatów”. Wbrew temu co twierdzi się w zarzucie oznaczonym w *petitum* odwołania jako lit. a pkt. 1-go Rada wskazała zatem przyczyny dla których przedstawiła Prezydentowi RP wniosek o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w B. kandydatów, którzy uzyskali niższy poziom tzw. poparcia środowiskowego (poparcia na Zgromadzeniu Przedstawicieli Sędziów Okręgu Sądu Apelacyjnego w [...] w porównaniu do odwołującej się a także brak lub niższe poparcie Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...]). Trzeba podkreślić, że żaden przepis ustawy o KRS nie stanowi - jak chce tego odwołująca się - by cyt. „wybranie kandydata, który otrzymał niższe poparcie środowiska sędziowskiego [było] podyktowane dobrem wymiaru sprawiedliwości”. Zresztą badanie przez Sąd Najwyższy sposobu uwzględnienia tego kryterium (tj. opinii środowiskowej) stanowiłoby niewątpliwą i niedopuszczalną ingerencję w sposób przeprowadzania przez Krajową Radę Sądownictwa oceny merytorycznej kandydatów w toku postępowania konkursowego, do której dokonywania wyłącznie uprawniony jest organ konstytucyjnie do tego właściwy, tj. Rada. Nawiasem mówiąc kryterium tzw.

poparcia środowiskowego można w pewnym sensie uznać za najsłabszy punkt wśród kryteriów ustawowych, które Krajowa Rada Sądownictwa musi uwzględniać przy ustalaniu kolejności kandydatów na liście w toku postępowania konkursowego na wolne stanowiska sędziowskie. Stanowi ono bowiem efekt niemotywowanego w żaden sposób i z reguły tajnego głosowania organów gromadzących przedstawicieli tzw. środowiska, o których mowa w przepisie art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS. Dlatego te tajne i niemotywowane głosowania są z natury rzeczy najmniej podatne na obiektywną weryfikację ze strony organu konstytucyjnie umocowanego do przedstawiania kandydatów na urzędy sędziowskie, a Sąd Najwyższy w ogóle nie jest uprawniony do rewidowania oceny powziętej przez Krajową Radę Sądownictwa odnośnie znaczenia tzw. opinii środowiskowej, nie wspominając o tym, że prawo nie przewiduje związania Krajowej Rady Sądownictwa opinią środowiskową. Znamienne przy tym jest to, że o ile w odwołaniu silnie eksponuje się kwestię mankamentów uzasadnienia zaskarżonej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa (por. zarzuty oznaczone w *petitum* odwołania jako pkt 1 lit. a i c), to jednocześnie podnoszenie tak skonfigurowanych zarzutów skierowanych przeciwko wadliwemu uzasadnieniu zaskarżonej uchwały wcale nie przeszkadza odwołującej się kwestionować tego, że Rada nie uwzględniła należycie wysokiego poparcia środowiskowego uzyskanego przez odwołującą się mimo tego, że to środowisko nie uzasadnia w żaden sposób określonego poziomu poparcia danego kandydata. Zauważalny jest zatem wyraźny dysonans w tym, że dla odwołującej się wymogi stawiane uzasadnieniu mają istotne znaczenie prawne wówczas, gdy stanowią kryterium miarodajne dla oceny zaskarżonej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa (i stanowią doniosły punkt dla oceny trafności uchwały Krajowej Rady Sądownictwa), natomiast całkowity brak transparentności kolegialnych organów sądów wyrażający się podejmowaniu uchwał w głosowaniach co do zasady tajnych i w żaden sposób niemotywowanych (opinia kolegium właściwego sądu, ocena zgromadzenia przedstawicieli sędziów apelacji) co do określonego kandydata nie budzi najmniejszych zastrzeżeń autorki odwołania. To jednak do Krajowej Rady Sądownictwa należy ostateczna ocena tzw. poparcia środowiskowego udzielonego kandydatce i wyrażonego w tajnych głosowaniach przybierających formę niemotywowanych uchwał organów sądów powszechnych. Poza sporem pozostaje

także to, że Rada nie jest mechanicznie związana opinią środowiskową, która - jak już powiedziano - jest najsłabszym ogniwem wśród ustawowych elementów oceny kandydatów z tego powodu, że jako ocena (opinia), niemotywowana prawie całkowicie wymyka się spod racjonalnej weryfikacji jej znaczenia i racji, którymi kierowały się organy skupiające przedstawicieli tzw. środowiska. Przeprowadzając kontrolę zaskarżonej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Sąd Najwyższy zobowiązany był do zbadania, czy tzw. opinia środowiska, której wyrazem są uchwały, o których mowa w przepisie art. 35 ust. 2 pkt 2 ustawy o KRS, została uwzględniona w postępowaniu konkursowym przez Krajową Radę Sądownictwa i czy Rada dała wyraz temu, dlaczego w dany sposób oceniła tzw. opinię środowiskową. Analiza motywów zaskarżonej uchwały przekonuje, że Rada tzw. opinię środowiskową nie tylko uwzględniła w toku postępowania konkursowego, ale - także - dała temu wyraz w motywach zaskarżonej uchwały, tłumacząc dlaczego ten parametr oceny kandydatów ten nie miał w konkursie decydującego znaczenia. Nie jest jednak - jak już powiedziano - rzeczą Sądu Najwyższego dokonywanie kontroli tej oceny merytorycznej opinii środowiskowej oraz znaczenia przywiązywanego przez Krajową Radę Sądownictwa do poszczególnych kryteriów oceny kandydatów uczestniczących w postępowaniu konkursowym.

W zarzucie wyartykułowanym przez odwołującą się w pkt. 1-szym lit. c *petitum* kwestionuje sposób uzasadnienia zaskarżonej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, wskazując na to, że Rada cyt. „nienależycie wyjaśniła w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały kryteria, którymi kierowała się przy podejmowaniu decyzji o wyborze najlepszego kandydata, nie kierowała się podczas rozpatrywania kandydatur jakimikolwiek kryteriami znanymi ustawie, co uniemożliwia dokonanie rzetelnej kontroli prawidłowości rozumowania Krajowej Rady Sądownictwa prowadzącego w ostateczności do podjęcia zaskarżonej uchwały w sposób sprzeczny z prawem, a co w oczywisty sposób miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, gdyż kandydaci powinni zostać ocenieni według jednolitych, przejrzystych kryteriów znajdujących oparcie w przepisach ustawowych, które to kryteria powinny zostać szczegółowo omówione w uzasadnieniu uchwały, w sposób pozwalający na ich odtworzenie i kontrolę [...]

przez nieprzedstawienie powodów, dla których Rada przyjęła, że odwołująca się nie spełnia w stopniu wyższym, niż wybrani kandydaci, ocenianych łącznie, kryteriów wyboru wymienionych w art. 35 ust. 2 ustawy o KRS”.

Uzasadnienie zaskarżonej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w sposób zwięzły prezentuje motywy oraz ustawowe kryteria, którymi Rada kierowała się przedstawiając Prezydentowi RP taką, a nie inną listę kandydatów do powołania na wakujące stanowiska sędziowskie. Nie przedstawiając części kandydatów biorących udział w konkursie na stanowiska sędziowskie Rada kierowała się nie tylko stanowiskiem zespołu Krajowej Rady Sądownictwa powołanego do zarekomendowania określonych rozstrzygnięć w ramach prowadzonego konkursu Krajowej Radzie Sądownictwa (zespół ten, oceniając kandydatów, którzy zgłosili się do konkursu kierował się dyspozycją art. 35 ustawy o KRS) oraz cyt. „doświadczeniem i kwalifikacjami zawodowymi wymienionych [...] kandydatów i, mając je na uwadze, uznała, że osoby te nie wypełniają kryteriów wyboru, ocenianych łącznie, w stopniu uzasadniającym przedstawienie Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosków o ich powołanie w tym konkursie”. Rada cyt. „wzięła również pod uwagę oceny na dyplomach ukończenia wyższych studiów prawniczych, studiów podyplomowych, kursów i szkoleń oraz z egzaminów zawodowych”, oceny te cyt. „nie były [...] jednak kryterium decydującym o wyborze najlepszych kandydatów ponieważ wszyscy uczestnicy posiadają odpowiednie doświadczenie zawodowe oraz otrzymali oceny kwalifikacyjne wskazujące, że zasadniczo spełniają wymogi formalne do ubiegania się o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego w sądzie okręgowym”. Krajowa Rada Sądownictwa uwzględniła także - o czym była już wcześniej mowa - opinię Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] i ocenę Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...]. Z lektury uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika zatem, że do wszystkich kandydatów uczestniczących w konkursie stosowano na każdym z etapów postępowania konkursowego nie tylko jednolite kryteria oceny i uwzględniano te same parametry oceny, ale że parametry te miały - wbrew temu, co twierdzi się w odwołaniu - w pełni ustawowy charakter. Należy przypomnieć w tym kontekście, że w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż z punktu widzenia ochrony interesów poszczególnych kandydatów biorących udział w konkursie na wakujące

stanowiska sędziowskie Rada nie ma obowiązku szczegółowego opisywania każdego z nich, wystarczające jest dokładne przedstawienie kandydata (czy kandydatów) wybranego(-ych) przez Radę. Pozostali kandydaci znają bowiem dokładnie własną sytuację i mogą ją porównać z opisaną w uzasadnieniu uchwały sytuacją kandydata wybranego przez Radę. Nie ma podstaw do przyjęcia, że Krajowa Rada Sądownictwa, nie zamieszczając w uzasadnieniu uchwały szczegółowej charakterystyki kandydata, nie dokonała tym samym wnikliwej oceny jego kandydatury, skoro uzasadnienie uchwały wskazuje, iż o wyborze kandydata zdecydowała całościowa ocena wynikająca z łącznego zastosowania przyjętych kryteriów (por. m.in. wyroki z dnia 12 czerwca 2012 r., III KRS 15/12, OSNP 2013 nr 13-14, poz. 166; z dnia 13 lipca 2012 r., III KRS 17/12, OSNP 2013 nr 15-16, poz. 194; z dnia 15 stycznia 2013 r., III KRS 33/12, LEX nr 1294479). W uzasadnieniu odwołania zarzucono dodatkowo, że cyt. „kryteria zastosowane przez Krajową Radę Sądownictwa przy podejmowaniu zaskarżonej uchwały są nieprzejrzyste, niejasne, niejednolite i niesprawiedliwe”. Analiza uzasadnienia uchwały objętej odwołaniem przekonuje jednak, że Krajowa Rada Sądownictwa wywiązała się z ciążącego na niej obowiązku wszechstronnego rozważenia sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania oraz innych osób, jeżeli zostały złożone (art. 33 ust. 1 ustawy o KRS) i dokonała oceny poszczególnych kandydatów, którzy stanęli do konkursu w oparciu o jasne i jednolite kryteria. Jak już wyżej wskazano, w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w sposób zwięzły wskazano kryteria, którymi kierowała się Rada przy przedstawianiu określonych kandydatów Prezydentowi RP wraz z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na siedem stanowisk sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w B.. Rada w sposób zgodny z ustawą dokonała oceny kwalifikacji zawodowych i doświadczenia życiowego kandydatów uczestniczących w postępowaniu konkursowym i finalnie na podstawie dokonanej przez nią oceny wskazała i przedstawiła Prezydentowi RP - do czego ma pełne i wyłączne konstytucyjne umocowanie - najlepszych w jej ocenie kandydatów na wakujące urzędy sędziowskie.

W drugiej kolejności należało odnieść się do zarzutów nawiązujących do niepełnego przedstawienia kandydatury odwołującej się w toku plenarnego

posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa w dniu 20 listopada 2018 r. wyrażającego się w tym, że w sposób cyt. „niepełny przedstawiono podczas posiedzenia Rady kandydaturę odwołującej się i pominięto szeregu okoliczności istotnych z punktu widzenia kryteriów oceny z art. 35 ust. 2 ustawy o KRS” (zarzut oznaczony jako lit. b pkt. 1-go *petitum*) oraz cyt. „brak przedstawienia kandydatury odwołującej się podczas posiedzenia Rady w dniu 20 listopada 2018 roku w sposób rzetelny, bez podania liczby głosów oddanych na Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] oraz podczas Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Apelacyjnego w [...], gdy wobec innych kandydatów informacje te zostały podane podczas posiedzenia Rady [...], bez wskazania całokształtu doświadczenia zawodowego, w tym bez zaznaczenia, iż odwołująca się od ponad roku orzeka w dwóch sądach - Sądzie Rejonowym w B. w Wydziale Gospodarczym, gdzie ma 100% wpływ i w Sądzie Okręgowym w B. w Wydziale Gospodarczym, gdzie kończy rozpoznawanie spraw, które zostały przydzielone podczas stałej delegacji, która trwała od 16 września 2016 roku 30 października 2017 roku” (zarzut oznaczony jako 2-gi *petitum*). Ustosunkowując się do tych zarzutów i uznając je za niezasadne należało przede wszystkim stwierdzić, że postępowanie konkursowe przed Krajową Radą Sądownictwa nie ma charakteru ustnego. Przeciwnie, z przepisów normujących tryb i zasady tego postępowania wyraźnie wynika, że w postępowaniu przed Krajową Radą Sądownictwa na pierwszy plan wysuwają się pierwiastki pisemności tego postępowania, przejawiające się w tym, że Rada ocenia zgłaszających się do konkursu kandydatów i podejmuje przewidziane prawem rozstrzygnięcia na podstawie „udostępnionej dokumentacji” (art. 33 ust. 1 ustawy o KRS), a ewentualne elementy ustności tego postępowania stanowią wyjątek (art. 33 ust. 2 zd. pierwsze *in principio* ustawy o KRS). Ustne referowanie określonej kandydatury w czasie plenarnego posiedzenia Rady nie zostało nigdzie uregulowane przez ustawę - dlatego też nie może stanowić podstawy do formułowania skutecznego zarzutu sprzeczności uchwały z prawem, skoro Krajowa Rada Sądownictwa przystępując do głosowania nad określoną kandydaturą oraz decydując o przedstawieniu Prezydentowi RP listy kandydatów kieruje się zgromadzoną i udostępnioną dokumentacją pisemną dotyczącą danego kandydata. Nie tylko forma, ale samo przedstawienie ustnego „referatu” w trakcie

posiedzenia Rady nie ma umocowania ustawowego. Ustny „referat” stanowi wyłącznie skrótowe (zważywszy, że w toku jednego posiedzenia plenarnego Rada ocenianych często kilkanaście, a niekiedy nawet kilkadziesiąt kandydatur) zaprezentowanie sylwetki zawodowej danego kandydata ułatwiając procedowanie i stanowiąc swego rodzaju *résumé* drogi zawodowej kandydata, poprzedzające ewentualną dyskusję nad kandydaturą oraz finalną czynność (głosowanie Krajowej Rady Sądownictwa) co do określonego kandydata. Dokonywana przez Radę ocena danego kandydata bazuje - zgodnie z ustawą o KRS - na zgromadzonej i udostępnionej Radzie dokumentacji pisemnej prezentującej pełną sylwetkę profesjonalną i osobowościową kandydata w konkursie. Ewentualnych niedoskonałości bądź braków ustnego zaprezentowania kandydatury odwołujące się w toku posiedzenia plenarnego Krajowej Rady Sądownictwa nie można zatem traktować w kategoriach sprzeczności zaskarżonej uchwały z prawem. Pominięcie przedstawienia określonych szczegółów dotyczących sylwetki zawodowej kandydatki w ustnym „referacie” w toku posiedzenia plenarnego Krajowej Rady Sądownictwa nie miało żadnego znaczenia wobec tego, że w aktach postępowania konkursowego prowadzonego przez Radę znajdowała się nie tylko pełna dokumentacja przebiegu kariery zawodowej kandydatki (akta personalne sędziego), ale także dokumentacja do postępowania konkursowego zawierająca m.in. szczegółową, liczącą 41 stron lustrację pracy i poziomu orzecznictwa sędziego biorącego udział w konkursie sporządzoną przez sędziego wizytatora w sprawach cywilnych B. J.-K., pięć opinii sędziów na temat kandydatki oraz opinię co do kandydatów biorących udział w postępowaniu wystawioną przez Kolegium Sądu Apelacyjnego w [...] oraz ocenę Zgromadzenia Przedstawicieli Sędziów Apelacji [...] (opinia i ocena niemotywowane, ocena Zgromadzenia Przedstawicieli wyrażona w głosowaniu tajnym). Krajowa Rada Sądownictwa dysponowała zatem pełnym zasobem informacyjnym co do kandydatki.

Odnosząc się do zarzutu oznaczonego w *petitum* odwołania jako pkt. 3, tj. do zarzutu naruszenia cyt. „art. 32 ust. 1 i 60 Konstytucji RP przez nierówne traktowanie kandydatów i podawania nieprawdziwych informacji w trakcie trwania postępowania konkursowego i posiedzenia Rady w dniu 20 listopada 2018 roku i wzięcia pod uwagę podczas posiedzenia Rady, iż są 2 miejsca w pionie karnym i

5 miejsc w pionie cywilnym, podczas gdy w trakcie postępowania konkursowego, a także z pisemnego uzasadnienia uchwały wynika, że jest jedynie jedno miejsce w pionie karnym, i wzięcia pod uwagę dwóch kandydatów z pionu karnego, którzy nie mają żadnego doświadczenia zawodowego w pionie cywilnym” należało po pierwsze stwierdzić, że - jak wynika z lektury motywów zaskarżonej uchwały - Krajowa Rada Sądownictwa zastosowała wobec wszystkich kandydatów uczestniczących w konkursie jednakowe zasady oceny. Po drugie, kwestia tego, ile miejsc jest w określonym „pionie” (określonych wydziałach) sądu powszechnego nie ma jakiegokolwiek znaczenia z punktu widzenia oceny sformułowanego przez odwołującą się zarzutu naruszenia wskazanych przepisów konstytucyjnych. W każdym razie autorka odwołania takiego związku nie wykazała. Odwołująca się twierdzi (nie wyjaśniając jednak jakie jest źródło tych informacji i od kogo je uzyskała), że cyt. „z informacji które uzyskała[m] przed złożeniem wniosku o powołanie stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w B., wynikało [...], iż jest jedno miejsce w pionie karnym i 6 miejsc w pionie cywilnym (na początku konkursu zostało wskazane, iż jest jedno miejsce w wydziale rodzinnym, trzy w wydziale cywilnym i dwa w wydziale gospodarczym)”. W zaskarżonej uchwale wskazano, że taka informacja została oficjalnie przekazana przez Prezesa Sądu Okręgowego w B. Krajowej Radzie Sądownictwa krótko przed posiedzeniem w sprawie konkursu ogłoszonego w Monitorze Polskim z 2018 r., poz. 274 i że Rada informację tę „uwzględniła”. Jednak Rada nie była tą informacją związana. Rzecz w tym przecież, że konkurs, do którego przystąpiła odwołująca się (podobnie jak wszystkie prowadzone przed Krajową Radą Sądownictwa konkursy na stanowiska sędziowskie w sądownictwie powszechnym) nie był przecież konkursem na stanowiska sędziowskie w określonych wydziałach sądu powszechnego, lecz konkursem na cyt. „siedem stanowisk sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w B.” i z żadnego przepisu ustawy o KRS nie wynika, że kandydat biorący udział w konkursie stara się o stanowisko w określonym „pionie”. Kwestia przypisania sędziego sądu powszechnego do orzekania w ramach określonego wydziału ma czysto wewnętrzny charakter i pozostaje w gestii danej jednostki (prezesa kierującego sądem) w ramach sądownictwa powszechnego, nie ma charakteru ustrojowego (sędzia otrzymuje od Prezydenta RP nominację

na stanowisko sędziego w określonym sądzie powszechnym, a nie w danym wydziale sądu powszechnego). Poza tym - jak już powiedziano wyżej - nie wiadomo na jakiej podstawie odwołująca się łączy dysponowanie przez prezesa sądu etatami w strukturze sądu powszechnego (ile etatów w określonym wydziale sądu powszechnego) z naruszeniem wskazanych przez nią przepisów konstytucyjnych. Wreszcie należy stwierdzić, że z analizy uzasadnienia zarzutu oznaczonego jako pkt 3 wynika wyraźnie, że odwołująca się kwestionuje w istocie - co jest niedopuszczalne w postępowaniu zainicjowanym na skutek wniesienia odwołania wniesionego w oparciu o przepis art. 44 ust. 1 zd. pierwsze ustawy o KRS, które może zmierzać wyłącznie do zakwestionowania sprzeczności zaskarżonej uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z prawem - sposób dokonania oceny kwalifikacji kandydatów przez Radę (zdaniem odwołującej się cyt. „Rada wybrała dwóch kandydatów orzekających w wydziałach karnych Sądu Rejonowego w B.: sędzię X. X. i sędziego J. C., którzy nie mają żadnego doświadczenia w wydziałach cywilnych. Przy tym sędzia X. X. przez znaczną część swojej pracy zawodowej była prokuratorem i zdała egzamin prokuratorski, a zatem nie była na aplikacji sądowej i nawet wówczas nie zyskała doświadczenia w wydziałach cywilnych”). Kwestia oceny kwalifikacji kandydatów biorących udział w postępowaniu konkursowym została przez ustawę zastrzeżona do wyłącznej kompetencji Krajowej Rady Sądownictwa i nie może być przedmiotem oceny Sądu Najwyższego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.